

Megtisztítani

A New York-i egyezmény nem tiltja az egyéni prostitúciót. Azonban azzal, hogy az emberi méltóság ellen irányulónak deklarálja, kifejezi negatív értékítéletét. A speciális regisztráció stb. tilalmával a prostitúcióból mint életmódból történő menekülést, a prostitúcióval való felhagyást teszi könnyebbé a stigmatizáció intézményesítésének tilalmával. A prostitúciót olyan magánügynek tekintti, amely az ember szabadságában áll, de nem jogában, s ha él ezzel, saját életét, emberi értékét és méltóságát rontja le. A saját testével való rendelkezés jogával rosszul sáfárkodó döntésnek a speciális regisztráció, igazolvánnyal ellátás stb. tilalma. Egyensúlyt próbál teremteni a különböző érdekek és értékek között, amelyek egymással konkurálnak, akként, hogy nem tiltja, csak megtiltja a prostitúciót, tiltja és nem engedélyezi a speciális regisztrációt, de egyértelműen és kategorikusan tilt mindenfajta tevékenységet, amely hasznot húzni igyekszik a prostituáltból (kitartottság, bordélyház fenntartás), illetve amely erre a kényszerpályára rábír, irányít (kerítés) ugyanezen célból.

Fehér Lenke: Prostitúció – prostitúcióra kényszerítés – nőkereskedelem. Acta Humana, 1994, n° 14, 24. old.

szorgalmazván azokban az egyre szaporodó bordélyházak s örömlányok számának csökkentését”. Különös hevességgel képviseli ezt az álláspontot a jó Brichta Kálmán is. Tőle különösen megrendítő sorokat olvashatunk a budapesti bordélyok kéjuralmáról, az erénygyilkosokról és áldozataikról, városi ifjainkról és polgárleányainkról, akiknek láttán így kiált fel 1891-ben a „tigrislelkű” szerző: „Polgártársaink! Haladjunk a művelt Nyugat nyomán! (...) Én tehát semmi mást nem kívánok, mint hogy rövid idő alatt az illetékes hatóságok hassanak oda, hogy a bordélyházakat Budapest területéről irtsák ki.” Nem ez történt. E paráznak orkánjától megindult lélek szavait hiába idézzük, úgysem fogadták meg őket a városatyák. Pedig ő is azt kívánta, hogy szeretett városát az undok fertőtől kellene megtisztítani.

„Megtisztítani?” Ez az, erről van szó! „Venus szabadalmazott papnőiről” mocsokban és bűzben. Róluk van szó, nem pedig azokról a férfiakról, akik belőlük élnek és általuk élnek. Nem a kuncsaftokról és a stricikről. Nem azokról a férfiakról, akik odaadják a pénzt nekik, és akik elveszik tőlük, s akik egyaránt megvetik a prostituáltakat, mégis hozzájuk fordulnak. Kéjért és pénzért. A törvényhozók pedig a tiltott üzletszerű kéjelgők közül megint nem az üzletelőkkel és kéjelgőkkel foglalkoznak, hanem azokkal, akik a legkevésbé kéjelegnek, és a legkevésbébbet keresik közben.

Aki tehát megtisztítani akarja a köztereket és közutakat a büntől és mocsoktól, annak például erre is gondolnia kellene. De hiába, a prostitúcióról szóló jogszabályok nem erről szólnak.

Hiába tudják a törvények alkotói és alkalmazói, hogy valamennyi résztvevőt meg kellene tisztítani, már a századelő városatyái sem ezt akarták, amikor 1907-ben megalkották egyik újabb szabályrendeletüket a prostitúcióról. Ők is rendelkeztek a bejegyzett és titkos kéjnékről, de nem akaródtak rendelkezni egyáltalán a be nem jegyzett és titkos kéjurról. Művik rendkívül liberális szellemű volt, így azután jó szívvel ajánlható a mai rendeletalkotóknak, akiknek hasonló szellemben kell rendelkezniük majd magánlakásról, bártárról, bordélyról, kötelező orvosi vizsgálatról és minden egyébéről, és közben nekik sem kell feltenniük azokat a kérdéseket, hogy miért is lesz valakiből prostituált, és miért marad az, miért vannak stricik, miért nagy üzlet a pornó és a prostitúció, a peep-show és a live-show, miért is kell a tiszta és tisztességes polgároknak annyira ez az egész, és közben kivé és mivé válik benne a prostituált, a strici és a vendég.

S ha alkotmányos szempontból érvényesen és jogtechnikailag korrektil akarnak rendelkezni, akkor jól teszik, ha még sok mindent nem firtatnak. Hiszen szinte mindegy is, hogy a törvényhozók bordélyházak alapításáról vagy megszüntetéséről határoznak. Rendelkezésük célja mindenképp a megtisztítás lesz, miközben mindnyájan tudni fogjuk, hogy mennyire nem tiszta ez az egész ügy, s mennyire felel ez a gazdaság, s az a társadalom és politika, melynek tárgya is, része is a prostitúció. De S. Freud után évtizedekkel, sőt, már egy évszázaddal, még mindig el kell fojtani a legfontosabb kérdéseket, nemcsak magánéletileg, hanem politikailag is.

Tisztelt Miniszter Úr!

Tárgyi koncepcióval kapcsolatban az alábbi véleményemről tájékoztatom.

A prostitúció és kísérőjelenségei által okozott problémák tényleges rendezéséhez, ahhoz, hogy ne látszatmegoldások szülessenek, szükségesnek tartom az egész koncepció újragondolását.

Látszólag túlzottan radikális, ugyanakkor következetes magatartást egyedül lehetségessé tevő lépés, ha Magyarország felmondja az emberkereskedésről és a prostitúcióról szóló, 1950-ben New Yorkban kelt nemzetközi egyezményt. (...)

Ha Magyarország felmondja az Egyezményt, azzal nem azt deklarálja, hogy feladja a küzdelmet a prostitúció ellen. Éppen ellenkezőleg, megteremti a lehetőséget annak, hogy ellenőrzése alá vonja azokat a folyamatokat, amelyek – történelmi, világpolitikai és világgazdasági okok miatt – ma egyre intenzívebben és minden kontroll nélkül fejtik ki romboló hatásukat. (...)

Véleményem szerint a jelenleg egyeztetésre bocsátott koncepció a prostitúció jogi szabályozásáról nem felel meg az Egyezmény szellemének. Hogy az Egyezmény betűjének megfelel-e, az is kérdéses (pl. stigmatizációra alkalmas nyilvántartás), de ez részletes jogi viták során bizonyára tisztázható. Az Egyezmény szellemével viszont nyilvánvalóan ellentmondásban van, hiszen elfogadja és intézményesíti a prostitúciót mint vállalkozói tevékenységet.

Érdemes-e tehát olyan szabályozást bevezetnünk, amely egyrészt nem felel meg az Egyezmény szellemének, de ugyanakkor ragaszkodik annak betűjéhez, és ennek következtében csak felemás, igazságtalan és kevésbé hatékony eszközöket alkalmazhat?

Hadd ragadjam ki a számtalan aspektusból az adózás kérdését. A prostitúció kétségtelenül hatalmas haszonnal dolgozó iparág. Ennek megadóztatása jogos követelés a társadalom részéről, a tervezett szabályozás mégis cinikusnak nevezhető. Az adóteher ugyanis nem a legnagyobb haszonélvezőket, hanem az amúgy is kiszolgáltatott, legkisebb láncszemet, magát a prostituáltat sújtja.

Végül, de nem utolsósorban szeretnék rátérni arra, amit várospolitikusként, Budapest főpolgármestereként a város számára a legfontosabbnak tartok.

A város lakói számára a prostitúció legelviselhetetlenebb aspektusa az, hogy nagyrészt az utcán zajlik, és teljesen felborítja a lakóhely normális rendjét. A prostitúciót minden bizonnyal nem tudjuk megszüntetni, azonban védenünk kell azokat az embereket, akik ennek az iparágban a szolgáltatásait nem kívánják igénybe venni. Meg kell kímélnünk őket attól, hogy kénytelenek legyenek nap mint nap, éjjel és nappal nézni ennek a tevékenységnek egyes részleteit, és elszenvedni az ezzel járó kellemetlenségeket.

A prostitúciónak tehát el kell tűnnie az utcáról, zárt helyen, intézményekben működhet csak. Ez szintén nem valósítható meg az Egyezmény keretein belül. (...)

Budapest főpolgármestere levele Kuncze Gábor belügyminiszternek, a Belügyminisztérium Rendészeti osztálya által a prostitúció jogi szabályozásáról kidolgozott, s a Fővárosi Önkormányzatnak véleményezésre megküldött koncepció tárgyában. (Budapest, 1995. október 16.)